שוף לכריסך. שחה קומתך עד כריסך: **כשורי.** קורות העלייה: **אכל אפנו אסדרי.** כשחלקו אם תספל עליה (ו) יסתרו(ה) הבית ויבטוהו: **עד כמה.** תספיל העלייה ויכוף את העליון לסתור ולבטת: **כאופה שעינו.** בהמוכר פירות המקבל עליו מחבירו לבטת לו בית עושה רומו כחלי תרכו וחלי רחבו כבנין היכל שהיה תרכו תרבעים ורחבו עשרים וגבהו שלשים: **מיסוריפא.** חבילות קנים תרוכין: **ופדר.** מחזיר עצמו לכל לדדין: **סכרנא לך סכא.** אסתום לך חלונותיך בחבים וטיט ואפתח לך למעלה מכותלי בגובה כתליך חלונות אחרים שיאירו(ז) בביתך: **קמרעא נשיפא.** כשתפתח בה חלונות תעוב החומה מחמת המרכה: **ספרנא לך.** הכותל מרלם גובהו עד שיגיע למקום החלונות שאעשה לך: **לא קיימא.** שאין טיט החדש נדבק יפה בטיט הישן שיבש כבר: **דאתי ג' דקא מסמס כה בליבי ופיבני.** ואין הוא עצמו דר בתוכו מלי ת"ל לא מלינא דאטרח להוליא העליה והתבן: **אספלידא.** טרקלין יפה: **פרבילא.** גינה שבלד הטרקלין שהיתה מאירה לתוכו: **בדנפשאי אנא בגינא.** בשלי אני בונה ואתה אין לך עלי חזקת תורה של שלש שנים, והשתא דאכלגיטא: **ד' אמות לעבודת הכרם.** שהיו מורשין אותה בשוורים: **דעבו אסדרי.** שנתן בעל הכרם לבעל השדה לבן דמיס של עילוי הכרם הילכך כרם בעי למשקל עם עבודתו: **כשופטני עסקינן.** וכי שוטה היה שבעל גינה חלקה כנגד בית בעוי ולא בעל עילוי דמיס: **וקשתא (ח) אידרונא.** חדר אפל: **ואני על מנת אספלידא נתתי עילוי דמיס:** **שמא בעלמא.** (ס) אספלידא לא בטיל שמו: **בית כור.** לפי חשבון (י) סאתים כאחר המשכן: **אגירנא לך דוכתא.** א"ל לא, טרחנא, אמר רב חמא בדין קא מעכב, היינו הך, והא תו למה לי? הא קמ"ל דאע"ג דלא משתמש אלא תיבנא (ל) (ב) וציבי בעלמא, בתרא בי תרי אחי דפלגי בהדי הדדי חד מטייה אספלידא וחד מטייה תרביצא, אזל ההוא דמטייה תרביצא וקא בני אשיתא אפומא דאספלידא, א"ל קא מאפלת עלי, א"ל בדידי קא בנינא אמר רב חמא בדין קאמר ליה ואלא רבינא לרב אשי מאי שנא מהא דתניא שני אחין שחלקו אחד מהן נטל שדה כרם ואחד מהן נטל שדה לבן יש לו לבעל הכרם ד' אמות בשדה לבן, שעל מנת כן חלקו א"ל התם דעלו להדדי אבל הכא מאי, דלא עלו להדדי ז) ובשופטני עסקינן דהאי שקיל אספלידא והאי שקיל תרביצא, ולא עלו להדדי, א"ל נהי דעלו להדדי דמי ליבני כשורי והודרי, דמי אוירא לא עלו להדדי ולימא ליה מעיקרא אספלידא פלגת לי השתא משיות לי (ה) אידרונא אמר רב שימי בר אשי שמא בעלמא פלג ליה מי לא תניא ח) האומר בית כור עפר אני מוכר לך, אע"פ שאין אלא לתך הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי בית כור, פרדס אני מוכר לך אע"פ שאין בו רמונים הגיעו, שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי פרדס, כרם אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי כרמא מי דמי התם מצי אמר ליה מוכר ללוקח שמא זביני לך הכא מצי א"ל אדעתא דהכי פלגי דדאירנא ביה כי היכי דדרו אבהתן אמרו ליה מר

שמין שם בית כור יכול לומר סבור הייתי שהיתה משלים לי בית כור ואם תאמר ונימא דדמיס מודיעים ואם נתן לו דמי בית כור תפילו קרו ליה בית כור שלש ויש לומר דמיירי כגון דאחזיל גביה ואיתו נתן לו אפילו דמי לתך ואי קרו ליה בית כור תפילו אין בו אלא לתך הגיעו ואי לא קרו ליה בית כור חייב לתת לו בית כור שלש אי נמי דלא אחזיל גביה וכגון דנתן לו דמי לתך והשתא אי לא קרו ליה בית כור היה יכול לומר לוקח אם תרלה לתת לי בית כור שלש ולעמוד במקחך עמוד ואם לאו תחזור לי מעותי אבל אי קרו ליה בית כור הגיעו אע"פ שאין בו אלא לתך:

מר

א) כ"ל מצינו דאיפרה: ב) ס"ת דרבא: ג) לקמן לא: ד) ס"ת רבא: ה) [לקמן קנא: ע"ז לז: מולין ג.]: ו) כ"ל מצינו דאיפרה: ז) [עי' מ"ש בנ"ק סס. על הגליון]: ח) כ"מ קד.:

רבינו גרשום

לא מצינא דאפרה (לבנות) [לפנות] ביתי: שוף אכריסך עול. כלומר הואיל וגרם מולך ל) חפור בארץ וכפוף בסנך וצא והכנס. דינא קאמר ליה דבתוך שלו יכנה: לא אמרן דדינא קאמר ליה אלא דלא ממו כשורי. שלא ירדה העליה למטה מי' אז יכול לטעון לו דוד בדוחק בתוך עשרה: [דלא] אתנו בהדי הדדי. שלא התנו זה לזה לבנות אחר נפילה: עד כמה. גבוה יכול לכופו שיסייע לו; כאותה ששנינו. בפ' המוכר: רוחב כחצי ארכו וכחצי רחבו. שאם היה הבית כ' אמה באורך ורוחב י' אמה עושה גבוה חצי כ' וחצי י' שהם פ"ו אמה וראיה לדבר מהיכל: לא תיתלו בוקי סריקי. כלומר לא תאמינו בדברים רקים הללו מעולם לא אמרן ר' נחמן שיבנהו גבוה כזה: שיעור אסוריתא דמחוזא כדי שיהא יכול ליישא משאוי על גבו כמשאוי של אנשי מחוזא ויכול לחזור בריוח בתכי מצי לכופו פפי לא: אשיתא ג) אגב כ' דחברי'. שהיה בונה כותלו כנגד חלון חבירו שהיה לו חזקה לחלון ולא הרחיק ד' אמות: מרעית אשיתאי. שתתתר בו חלונות אחרות: סתרנא לך. עד חלונות אלו ובנינא לך מחדש: דינא אמר ליה. דלא מצי למיסרה לפנות ביתו: היינו הך. דקאמר רב חמא בהני בי תרי וכו' והא תו לסה לי: הא איצטריך למיתני. שאפי' אלו חלונות שיש לו בהן חזקה: בי תבנו וציבי. שאין צריך בהן לאורה כל כך אפ"ה לא מצי לכופו לפנות: אספלידא. חדר שלועין קטערא: תרביצא. בינה שסמוך לה: אפומא דאספלידא. לפני הפתח: אחד של שדה לבן. שדה תבואה: יש לו לבעל הכרם ד' אמות בשדה לבן. כמלא צמר בקר וכליו כדי לחרוש נגניו העומדין על המיצר ששם היו ג) עומדים נגנותיהם בהרישה: שעל מנת כן חלקו השדות. והכי נמי לא יבנה כותלו לאספלידא שלו כדי שלא לאפיל עליו: א"ל התם. משה"ה יש לו לבעל הכרם ד' אמות בשדה לבן משום דעלו להדדי שמעלה זה בעל הכרם לבעל שדה משדה לבן יותר מחלק שדה כרם כדי שיהא לו ד' אמות אבל הכא נבי אספלידא לא העלהו יותר בתרביצא ומש"ה מצי למיסר ליה בדידי קבנינא: א"ל וכי בשופטני עסקינן: דלא מעלו אהדדי כלומר וכי באנשים שופטים עסקינן דבלא עלוי קרקע נפל זה תרביצא תחת האספלידא והלא זה בנוי וזה [אינו] בנוי אלא בודאי עלו אהדדי בדמים: כשורי והודרי. ולא עלו באוירא ולא נתן לו בקרקע יותר ובדין קאמר בדידי קא בנינא: ולימא ליה. בעל האספלידא עד האידנא הויא לה אספלידא דהויא לה נהורא מעליא אבל השתא אי בנית אשיתא קא מאפלת עלי והוה לי אידרונא דהשיכה מפי וכהא פענה מצי מעכב עלויה: אמר רב שימי בר אשי שמא בעלמא פליג ליה. דהשתא נמי שם אספלידא קרי ליה אע"ג דמאפלא: מי לא תניא כו'. אע"פ שאין שם גפנים שתים כנגד שתים ואחת יצא זנב (אילנות): דדיירינא ביה כדדרו ביה אבהתי. כלומר לחכי איכווגא למיתב חלק אספלידא שאותי' דר כשדרו בה אבותי שהיה לה מאור גדול: נהרדעי

ח) [תולי ל"ל שוף בתרן ועי' בתוס' ד"ה שוף]: ט) [נפיגו הגי' לאמורי כוי דתכריה]: ג) [הלכון ענין תיקון ותולי ל"ל דאם היו מעמידין גפנותיהם ע"י תכישה]:

עין משפט נר מצוה

מב א ב ג ד מיי' פ"ד מהל' שכנים הל' ו ז סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סימן קכד סעיף ב ומיין הכא"ה:

מג ה ו מיי' שם פ"ז הלכה ט סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' קנד סעיף יג:

מד ז טוש"ע שם וסימן קכד סעיף ב:

מה ח פ מיי' שם הל' י סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קנד סעיף ב ז:

מו י מיי' פכ"ד מהל' מכירה הל' י סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קנג סעיף ד:

[לאידרונא וכן בסמוך]

מז כ מיי' פ"ז מהלכות שכנים הל' י סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' קנד סעיף כז:

מח א מיי' פכ"ח מהל' מכירה הל' יד סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' ריח סעיף יז:

מט ט נ מיי' שם הל' יד טוש"ע שם סעיף יח:

נוסא 2 קיר ל"ל ריח ריבוי מזל חלונות ביתו לו הוי זמאפל עליו

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ל אכנייס אלא אמר ליה לים לי דוכתא כל"ל ותיבה אכנייס נמחק: (ב) שם לא עדתא א"ל לא לא קא מחדר לי א"ל שוף אכריסך ועול: (ג) שם אמר ר"נ כדדיירי כל"ל ותיבה נמחק: (ד) שם אלא תיבה וציבי נמחק: (ה) שם מבוית לי אידרונא: (ו) רש"י ד"ה אכל ובו' יסתרו סבית: (ז) ד"ה סבכנא וכו' שיאירו לך בביתך: (ח) ד"ה והכתי' אידרונא: (ט) ד"ה שמא בעלמא אספלידא שמא כל"ל ותיבה אם נמחק: (י) ד"ה בית כור בית כור לפי חשבון. נ"נ עיין לקמן בפי' רשב"ם ריש פ' בית כור:

נוסא 3 ב' אחין ראולון בנשדה, אי נמי ב' בית ואי נמי בית אחד ובנין אפי' אלי' מבנין

(מעיקר) קיריות דן ר' חמא

תשובות